

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE REALE, ECONOMICE ȘI ALE MEDIULUI
CATEDRA DE ȘTIINȚE ECONOMICE**

CURRICULUM

la unitatea de curs

CONTABILITATEA DE GESTIUNE

Ciclul I, studii superioare de licență

Codul și denumirea domeniului general de studiu:

041 Științe economice

Codul și denumirea domeniului de formare profesională:

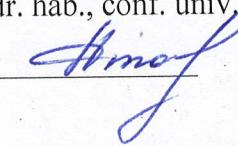
0411 Contabilitate

Codul și denumirea specialității: 0411.1 Contabilitate

Forma de organizare a învățământului: învățământ cu frecvență

Autor:

dr. hab., conf. univ. Nelli AMARFII-RAILEAN

BĂLȚI, 2024

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe economice

Procesul-verbal nr. 7 din 27.02.2024

Şefa Catedrei de științe economice

Caroline

conf. univ., dr. Carolina TCACI

Analizat și recomandat la ședința Comisiei metodice a Facultății de Științe Reale,

Economice și ale Mediului,

Procesul-verbal nr. 6 din 09.04.2024

Președintele Comisiei metodice al Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și

ale Mediului Lidia conf. univ., dr. Lidia POPOV

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Procesul-verbal nr. 9 din 09.04.2024

Decana Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Ciobanu

conf. univ., dr. Ina CIOBANU

Informații de identificare a cursului

Facultatea: Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra: Științe economice

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 041 Științe economice

Codul și denumirea domeniului de formare profesională: 0411 Contabilitate

Codul și denumirea specialității: 0411.1 Contabilitate

Denumirea unității de curs: Contabilitate de gestiune

Administrarea unității de curs

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Seminar	Laborator	Lucrul individual al studentului		
S.06.A.047	4	120	30	15	15	60	Examen	Română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: Anul III, Semestrul 6

Forma de organizare a învățământului: Cu frecvență

Regimul unității de curs: Unitate de curs de specialitate, la alegere

Categoria formativă: La alegere

Informații referitoare la cadrele didactice

Nelli AMARFII-RAILEAN, doctor habilitat în științe economice, conferențiar universitar, auditor certificat, contabil public autorizat, a absolvit Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, specialitatea „Contabilitate și audit”. A realizat studiile de doctorat la Academia de Studii Economice din Moldova și studii postdoctorat la Institutul Național de Cercetări Economice.

Domeniul de interes științific: contabilitate, analiză economico-financiară, audit.

Biroul: Catedra de științe economice

E-mail: amarfii.nelli@usarb.md

Orele de consultații: vineri, 15:00 – 16:30. Consultațiile se oferă față în față, pe poșta electronică, prin videoconferință (aplicația Google Meet, Zoom etc.).

Integrarea unității de curs în programul de studii

Unitatea de curs „Contabilitatea de gestiune” este una de specialitate cu un rol semnificativ în formarea contabilului profesionist, deoarece urmărește asigurarea cunoștințelor teoretice,

formarea și consolidarea deprinderilor practice privind modul de contabilizare, repartizarea a costurilor directe și indirecte și calcularea costurilor produselor, serviciilor și lucrarilor executate, elaborarea bugetelor și controlul executării acestora.

Unitatea de curs „Contabilitate de gestiune” studiază problemele legate de costuri și calculație. Studierea acestor cursuri, de către studenții specialității 0411.1 Contabilitate, asigură suportul teoretic și practice necesar pentru formarea lor ca specialiști în domeniul contabil.

Exigențe și competențe prealabile

Studentul prealabil trebuie să posede la nivel teoretic și aplicativ competențe vizate în teoriile economice, bazele contabilității, contabilitatea financiară I și II, Contabilitatea în ramurile economiei naționale, precum:

- cunoașterea noțiunilor de: capital, patrimoniu, datorii, activ, pasiv;
- utilizarea planului de conturi contabile;
- reflectarea operațiunilor economice în conturi contabile;
- determinarea rulajelor și soldurilor conturilor deschise schematic;
- stabilirea corelației dintre conturile contabile și bilanț;
- cunoașterea situațiilor financiare care se întocmesc la entitățile economice;
- utilizarea balanței de verificare și întocmirea bilanțului.

Competențe profesionale și transversale dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe profesionale:

CP1. Operarea cu fundamentele științifice ale economiei și ale contabilității, precum și utilizarea acestor noțiuni în comunicarea profesională.

CP3. Elaborarea, proiectarea și analiza alternativelor de contabilizare a operațiilor/situațiilor economice.

Competențe transversale:

CT1. Aplicarea regulilor de muncă eficientă, responsabilă și riguroasă în executarea atribuțiilor de serviciu, în cadrul propriei strategii de muncă în scopul punerii în valoare a potențialului creativ propriu în situații organizaționale, optimizare a activității, precum și respectarea normelor de etică și deontologie profesională.

CT2. Identificarea corectă a rolurilor și a responsabilităților în echipe pluridisciplinare de lucru, aplicarea tehniciilor/principiilor de relaționare eficientă în procesul lucrului în echipă.

CT3. Valorificarea principiului de perfecționare continuă, utilizarea oportunităților de formare continuă, a instrumentelor și a resurselor de învățare pentru dezvoltarea profesională și personală.

Finalitățile unității de curs

La finalizarea studierii modulului respectiv și realizarea sarcinilor de învățare, studentul va fi capabil:

- să aplice prevederile cadrului normativ de reglementare a contabilității costurilor de producție;
- să definească termenii cheie cu privire la tipurile de costuri, metodele de repartizare a costurilor;
- să elaboreze bugete de producție;
- să verifice executarea bugetelor la întreprindere;
- să contabilizeze diferite operațiunile economice legate de constatarea, repartizarea și calculația costurilor de producție.

Conținutul unității de curs

C – curs, **S** – Seminar, **L**-laborator

Unități de învățare	Repartizarea orelor		
	C	S	L
Tema 1. Introducere în contabilitatea de gestiune			
1. Principiile de bază, scopul și importanța contabilității de gestiune în cadrul unei organizații.	2	1	–
2. Diferențele între contabilitatea financiară și contabilitatea de gestiune.			
Tema 2. Costuri: clasificare și comportament			
1. Explorarea diferitelor tipuri de costuri (fixe, variabile, directe, indirekte) și modul în care acestea se comportă în raport cu activitatea organizației.	2	1	2
2. Introducerea conceptelor de cost unitar și cost total.			
Tema 3. Sisteme de costuri			
1. Sisteme de costuri tradiționale (costuri pe bază de comandă, costuri pe bază de proces).	2	1	4
2. Sisteme moderne de costuri (ABC, Lean Accounting).			
Tema 4. Contabilitatea costurilor directe și auxiliare de producție			
1. Contabilitatea costurilor directe de materiale.	4	2	2
2. Contabilitatea costurilor directe de retribuire a muncii.			
3. Contabilitatea costurilor activității auxiliare.			
Tema 5. Contabilitatea costurilor indirekte de producție			
1. Contabilitatea costurilor indirekte de producție.	4	2	2
2. Includerea costurilor indirekte de producție în costul de producere. Metode de repartizare.			
Tema 6. Bugetarea și controlul bugetar			
1. Procesul de bugetare.	4	1	2

Unități de învățare	Repartizarea orelor		
	C	S	L
2. Elaborarea bugetelor de venituri și cheltuieli. 3. Elaborarea bugetelor fluxurilor de numerar și a bugetului de capital. 4. Rolul controlului bugetar în gestionarea performanței financiare.			
Tema 7. Analiza cost-volum-profit (CVP)			
1. Influența deciziilor privind prețurile, volumul vânzărilor și costurile asupra profitabilității. 2. Punctul de echilibru și marja de siguranță ca instrumente de planificare financiară.	4	1	2
Tema 8. Calculația costurilor pe baza activităților (ABC)			
1. Sistemul ABC pentru alocarea mai exactă a costurilor indirecte la produse sau servicii. 2. Avantajele și limitările utilizării ABC în diferite sectoare de activitate.	4	2	1
Tema 9. Luarea deciziilor pe baza informațiilor de cost			
1. Analiza modului în care informațiile despre costuri sunt utilizate în procesul decizional. 2. Studii de caz privind decizii de preț, acceptare a comenzi, optimizare a mixului de producție și externalizare.	4	2	
Tema 10. Contabilitatea de gestiune în era digitală			
1. Impactul tehnologiilor emergente (software de contabilitate, sisteme ERP, inteligență artificială) asupra practicilor de contabilitate de gestiune. 2. Provocări și oportunități asociate digitalizării.	2	2	-
Total	30	15	15

Strategii de predare și învățare

Pe parcursul studierii unității de curs se vor utiliza strategii didactice centrate pe student: instruire diferențiată, instruire adaptivă, tehnici de dezvoltare a gândirii critice, instruirea prin problematizare și instruirea prin proiecte. Pentru asigurarea realizării strategiilor didactice menționate se vor utiliza diverse resurse de învățare precum: suportul de curs, cursul de instruire pe platforma de învățare MOODLE, prezentări de sinteză PowerPoint, consultații individuale.

Activități de lucru individual al studentului

Lucrul individual este o componentă obligatorie în cadrul procesului de instruire. Repartizarea orelor pentru activitățile de studiu individual (total 60 de ore) este prezentată în tabelul următor.

Nr. d/o	Tipul activității	Nr. ore
1.	Studierea prevederilor cadrului normativ de reglementare a evidenței contabile și a surselor bibliografice.	10
2.	Studierea surselor informaționale suplimentare.	20
3.	Realizarea sarcinilor teoretice de evaluare a cunoștințelor (S ₁).	10
4.	Pregătirea pentru evaluarea finală (examen).	20
Total		60

Studenții, în rezultatul studiului individual, vor susține o evaluare a cunoașterii aspectelor teoretice ale unității de curs (S₁) și vor rezolva aplicații practice la unitatea de curs *Contabilitatea de gestiune* (minimum două probleme) (S₂).

Media lucrului individual (L_i) se va calcula conform formulei:

$$L_i = \frac{S_1 + S_2}{2}.$$

Lucrul individual se va prezenta de către student până la ultima lecție aferentă acestei unități de curs, în format fizic sau în format on-line, în dependență de decizia care este luată în grupa academică de comun acord cu cadrul didactic și respectată de către toți membrii grupei academice.

Evaluarea

Evaluarea studenților se realizează în corespondere cu Regulamentul de organizare a studiilor superioare de licență (Ciclul I) în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți și cu Regulamentul-cadru privind evaluarea cunoștințelor studenților, obținute în procesul de formare și a rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, aprobat prin Hotărârea Ministerului Educației al Republicii Moldova nr. 03/14–1192 din 16.12.2015 conform scalei de notare a Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System).

Studenții vor fi evaluați și apreciați în cadrul evaluărilor curente, evaluării periodice și realizării lucrului individual.

Evaluare curentă: studenții vor fi apreciați, pe parcursul orelor de seminarii, ca urmare a implicării lor în cadrul discuțiilor, dezbatelor, exercițiilor de reflecție promovate la orele de seminar și testelor în formă scrisă sau on-line (studenții trebuie să acumuleze minim 4 note). Astfel, studentul va obține media evaluării curente (E_c), formată din notele obținute în cadrul unității de curs.

Evaluare periodică: studenții vor susține o probă de evaluare (în formă de test scris sau test on-line, incluzând diferite categorii de itemi), prin care se urmărește estimarea situației intermediare a reușitei studentului în conformitate cu prevederile Regulamentului de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) și integrate, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1625 din 12.12.2019. Studenții care absentează și cei care obțin o notă mai mică decât 5, vor avea posibilitatea să susțină repetat testul de evaluare periodică.

Lucrul individual: sarcinile și modul de evaluare pentru lucrul individual se regăsesc în compartimentul *Activități de lucru individual*.

La examinarea finală sunt admiși doar studenții care încunună următoarele condiții:

- nota medie a evaluărilor curente E_c este de cel puțin 5.00;

- nota evaluării periodice E_p este de cel puțin 5.00;
- media pentru activitatea de lucru individual L_i este de cel puțin 5.00.

Nota semestrială (N_s) se calculează conform formulei: $N_s = \frac{E_c + E_p + L_i}{3}$,

unde E_c – media notelor obținute la evaluările curente; E_p – nota obținută în cadrul evaluării periodice; L_i – nota/media pentru lucrul individual.

Evaluarea finală se realizează sub formă de examen scris sau on-line. Nota finală se calculează conform formulei:

$$N_f = N_s \times 0.6 + N_e \times 0.4,$$

unde N_f – nota finală; N_s – nota semestrială; N_e – nota de la examen.

În conformitate cu decizia Catedrei de științe economice, forma de promovare a evaluării periodice / finale, precum și biletelor/testele/studiile de caz sunt aprobate în ședința catedrei nominalizate și comunicate studenților la începutul sesiunii de studiu a unității de curs.

Subiectele pentru evaluarea finală

1. Analiza costurilor: identificarea și clasificarea diferitelor tipuri de costuri într-o organizație și impactul lor asupra deciziilor financiare
2. Sisteme de costuri tradiționale versus moderne: compararea și contrastarea costurilor pe bază de activități (ABC) cu sistemul tradițional de costuri
3. Calculația costurilor produselor: metode de alocare a costurilor directe și indirecte în calculația costurilor produselor
4. Bugetarea: principiile și tehnicile fundamentale de bugetare în contabilitatea de gestiune
5. Analiza varianțelor: tehnici de analiză a varianțelor costurilor și interpretarea rezultatelor în contextul controlului managerial
6. Contabilitatea de gestiune în sectoare non-profit: particularități ale contabilității de gestiune în organizațiile non-profit
7. Luarea deciziilor pe baza costurilor relevante: identificarea costurilor relevante pentru diferite tipuri de decizii de afaceri
8. Punctul de echilibru și analiza CVP (Cost-Volum-Profit): calcularea și interpretarea punctului de echilibru și a analizei CVP în luarea deciziilor
9. Gestionarea costurilor și a performanței: tehnici de monitorizare și îmbunătățire a performanței organizaționale prin gestionarea costurilor
10. Contabilitatea costurilor pe bază de activități (ABC): implementarea și impactul ABC asupra deciziilor de preț și mixului de produse
11. Analiza financiară pentru decizii strategice: utilizarea raportelor financiare și a indicatorilor financiari în planificarea strategică

12. Costurile calității: identificarea și gestionarea costurilor asociate cu asigurarea calității produselor sau serviciilor
13. Sisteme de costuri pentru decizii de externalizare: analiza costurilor și beneficiilor deciziilor de a externaliza operațiunile
14. Managementul bazat pe activități: utilizarea informațiilor despre costuri pentru îmbunătățirea proceselor de afaceri și a rentabilității
15. Impactul tehnologiei informației asupra contabilității de gestiune: rolul sistemelor informaticice în colectarea și analiza datelor de cost
16. Sustenabilitatea și contabilitatea de gestiune: integrarea considerațiilor de mediu și sociale în procesul de luare a deciziilor financiare
17. Gestionarea lanțului de aprovisionare și costurile logistice: impactul gestionării lanțului de aprovisionare asupra structurii costurilor
18. Costurile și deciziile de investiții: evaluarea proiectelor de investiții utilizând metode de calculație a costurilor
19. Performanța financiară și indicatorii de performanță: utilizarea indicatorilor financiari și non-financiari pentru evaluarea performanței organizației
20. Studiu de caz: analiza detaliată a unei situații de afaceri reale sau fictive, aplicând conceptele și tehniciile de contabilitate de gestiune pentru a propune soluții la problemele identificate

MODEL DE TEST DE EVALUARE PERIODICĂ ȘI FINALĂ

1. O întreprindere produce și vinde produse finite pentru care se cunosc: cheltuielile variabile unitare 10 u.m. / buc., prețul unitar de vânzare 12 u.m./buc., cheltuielile fixe ale perioadei 24 u.m. Ce cantitate de produse trebuie fabricată și vândută pentru a realiza un profit de 6 u.m. și care este valoarea producției vândute la pragul de rentabilitate:

- a) 10 buc.; 96 u.m.
- b) 10 buc.; 96 u.m.
- c) 24 buc.; 230 u.m.
- d) 15 buc.; 144 u.m.

(2p)

2. Ce particularități prezintă contabilitatea de gestiune?

- a) Contabilitatea de gestiune are drept particularități operarea asupra unui set determinat de documente justificative, obiectiv, metode și principii proprii.
- b) Contabilitatea de gestiune are drept particularități confidențialitatea datelor.
- c) Contabilitatea de gestiune are drept particularități informatizarea sistemelor de operare.

(2 p)

3. Care sunt principalele caracteristici ale contabilității de gestiune?

- a) între caracteristicile contabilității de gestiune se află confidențialitatea datelor, caracterul obligatoriu din punct de vedere al formei de organizare
- b) între caracteristicile contabilității de gestiune se află confidențialitatea datelor, caracterul obligatoriu din punct de vedere al formei de organizare, independentă de dimensiunea entității, problemelor concurenței, resursele alocate, nevoie de informare
- c) între caracteristicile contabilității de gestiune se află confidențialitatea datelor, caracterul optional din punct de vedere al formei de organizare, dependența, dimensiunea entității, concurența, resursele alocate, nevoie de informare.

(2 p)

4. Care sunt factorii care acționează asupra organizării contabilității de gestiune?

- a) concurența de piață, domeniul de activitate, patronatul;
- b) structura organizatorică, domeniul de activitate, patronatul;
- c) mărimea firmei, concurența de piață, domeniul de activitate, nevoile reale de cunoaștere, structura organizatorică.

(2 p)

5. Care sunt criteriile de clasificare a bugetelor de costuri?

- a) Bugetele de costuri se clasifica din punct de vedere al importanței, flexibilității, nivelului de elaborare, gradului de cuprindere, metodei de stabilire, unitării de raportare, termenului.
- b) Bugetele de costuri se clasifica din punct de vedere al importanței, flexibilității, nivelului de elaborare, gradului de cuprindere.
- c) Bugetele de costuri se clasifica din punct de vedere al importanței, flexibilității, nivelului de elaborare, gradului de cuprindere, metodei de stabilire.

(2 p)

6. Care sunt compartimentele de unde bugetul de costuri folosește date?

- a) logistica, finanțier-contabilitate, proiectare tehnologică;
- b) finanțier-contabilitate, mecano-energetic, comercial, logistica, resurse umane, proiectare tehnologică;
- c) resurse umane, proiectare tehnologică, logistica, mecano-energetic, comercial.

(2 p)

7. Ce metode de calculație a costurilor se folosesc la elaborarea componentelor bugetelor de costuri?

- a) metoda analitică (suma elementelor fiecărei componente a bugetului de costuri);
- b) la elaborarea componentelor bugetelor de costuri se folosește metoda globală (pe baza datelor din perioada anterioară) și metoda analitică (suma elementelor fiecărei componente a bugetului de costuri);
- c) metoda globală (pe baza datelor din perioada anterioară).

(2 p)

8. Cheltuielile incorporabile care alcătuiesc structura costului de producție se bazează pe separarea cheltuielilor în:

- a) directe și variabile;
- b) fixe și variabile;
- c) suplette;
- d) directe și indirecte.

(2 p)

9. Ce cheltuieli înregistrate în contabilitatea finanțieră devin costuri prin intermediul contabilității de gestiune?

- a) cheltuieli directe;
- b) cheltuieli incorporabile;
- c) cheltuieli indirecte;
- d) cheltuieli variabile.

(2 p)

10. Analiza și controlul costurilor prestabilite are drept scop:

- a) să compare nivelul real al cheltuielilor cu nivelul prestabilit al acestora;
- b) să stabilească nivelul real al cheltuielilor;
- c) să stabilească abaterile pentru depistarea cauzelor și luarea măsurilor corective;
- d) să coreleze nivelul cheltuielilor cu nivelul producției realizate.

(2 p)

11. Cheltuielile directe de producție sunt, de regula, cheltuielile care:

- a) Rămân constante cu modificarea volumului fizic al producției fabricate;
- b) Nu se pot identifica pe produse, lucrări, servicii s.a. în momentul efectuării lor;
- c) Se identifica pe obiecte de calculație în momentul efectuării lor;
- d) Nu se includ în costul produselor obținute.

(2 p)

12. Costurile indirecte de producție sunt, de regula, costurile care:

- a) Nu se includ în costul produselor obținute;
- b) Se colectează pe locuri și perioade de gestiune și se repartizează pe produse și servicii;
- c) Sunt efectuate pentru a produce: apă industrială, energie termică și energie electrică;
- d) Sunt efectuate de către compartimentele de conducere și administrație a întreprinderii;
- e) Se identifica pe obiecte de calculație în momentul efectuării lor.

(2 p)

13. Ce este costul de producție?

- a) costul de achiziție al materiilor prime și consumabilelor, totalitatea cheltuielilor înregistrate în contabilitatea de gestiune și preluatei în contabilitatea financiară;
- b) costul de achiziție al materiilor prime și consumabilelor, expresia valorică a consumului de resurse;
- c) costul de achiziție al materiilor prime și consumabilelor, celelalte cheltuieli directe de producție, precum și cota cheltuielilor indirecte de producție alocate în mod rațional ca fiind legate de fabricația acestuia;
- d) costul de achiziție al materiilor prime și consumabilelor, expresia valorică a consumului celor trei factori de producție.

(2 p)

14. Costurile indirecte de producție sunt, de regula, costuri care:

- a) Sunt efectuate de către compartimentele de conducere și administrație a întreprinderii;
- b) Sunt efectuate pentru a produce: apă industrială, energie termică și energie electrică;
- c) Se colectează pe locuri și perioade de gestiune și se repartizează pe produse și servicii;
- d) Nu se includ în costul produselor obținute.

(2 p)

15. Ce rol au conturile de gestiune?

- a) transferarea producției obținute din contabilitatea financiară în contabilitatea de gestiune;
- b) înregistrarea, urmărirea și controlul producției fabricate în cursul perioadei de gestiune evaluată la prețul de înregistrare;
- c) preluarea din contabilitatea financiară a cheltuielilor incorporabile pe articole de calculație;
- d) înregistrarea, urmărirea și controlul producției vândute;

(2 p)

Barem de notare

Puncte	0-1	2-3	4-6	7-9	10-14	15-17	18-22	23-25	26-28	29-30
Nota	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Resurse informaționale

Obligatorii

1. BANCIU, D.; DUMITRU, M.; JIANU, I. *Analiză și control financiar*. București: Editura Economică, 2019.
2. BRATU, M. *Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor. Note de curs*. Cluj-Napoca: Editura Risoprint, 2018.
3. HORNGREN, C. T.; DATAR, S. M.; RAJAN, M. V. *Contabilitatea de gestiune - o abordare managerială*. Ediția a XI-a. București: Editura Pearson, 2020.
4. POPESCU, A.; DASCĂLU, C. *Contabilitatea managerială a entităților economice*. București: Editura ASE, 2017.

Suplimentare

1. BLOCHER, E. J.; STOUT, D. E.; JURAS, P. E.; COKINS, G. *Cost Management: A Strategic Emphasis*. Ediția a 7-a. New York: McGraw-Hill Education, 2016.
2. COENENBERG, A. G.; FISCHER, T. M.; GÜNTHER, T. *Cost Accounting and Management*. Ediția a 5-a. Stuttgart: Schäffer-Poeschel, 2016.
3. DRURY, C. *Management and Cost Accounting*. Ediția a 10-a. Londra: Cengage Learning, 2018.
4. KAPLAN, R. S.; ATKINSON, A. A. *Advanced Management Accounting*. Ediția a 3-a. Prentice Hall, 2015.
5. NEUNER, J. J.; CEDILLO-CAMPOS, M. G. *Sisteme de contabilitate de gestiune: Integrarea în lanțul de aprovisionare și sustenabilitate*. București: Editura Economică, 2017.